

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

MANAGEMENT COMPETECIES OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE DIGITAL ERA

UNDER CHIANGRAI PRIMARY EDUCATIONAL

SERVICE AREA OFFICE 3

¹วชิรพงษ์ ขันทะยศ และ ²น้ำฝน กันมา

¹Wachirapong Kanthayoth and ²Namfon Gunma

¹หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา

¹Master of Education, Educational Administration, University of Phayao, Thailand

Received: 2026-02-05

¹Corresponding Author's Email: kruwachirapong@gmail.com

Revised: 2026-02-27

¹เบอร์โทร : 099-438-1738

Accepted: 2026-03-05

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 2) เปรียบเทียบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 142 คน และครู จำนวน 1,933 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและเมื่อพบความแตกต่างได้ทำการเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการรับรู้และเข้าใจดิจิทัล ด้านการแก้ไขปัญหา และด้านความปลอดภัยและจรรยาบรรณการใช้ดิจิทัล ตามลำดับและ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีสถานภาพและสังกัดขนาดศึกษาต่างกัน มีสมรรถนะในยุคดิจิทัลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: สมรรถนะ; ผู้บริหาร; ยุคดิจิทัล; ประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to (1) investigate the management competencies of school administrators in the digital era under the Chiang Rai Primary Educational Service Area Office 3 and (2) compare these competencies based on personnel status and school size. The population comprised 142 school administrators and 1,933 teachers, with a sample of 331 participants selected through stratified random sampling. The research instrument was a five-point Likert-scale questionnaire with an Item-Objective Congruence (IOC) index of 1.00 for all items and an overall reliability coefficient of 0.96. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Scheffé's post hoc test.

The findings revealed that (1) the overall digital-era management competencies of school administrators were at the highest level, with digital awareness and understanding, problem-solving, and digital safety and ethics receiving the highest ratings, respectively; and (2) significant differences in management competencies were found based on personnel status and school size at the .05 significance level. Administrators in extra-large schools demonstrated significantly higher competencies than those in medium- and small-sized schools, which was attributed primarily to greater resource availability and more systematic management infrastructure.

Keywords: Management Competencies; School Administrators; Digital Era; Primary Education

บทนำ

โลกยุคปัจจุบัน ผู้คนสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างสะดวกรวดเร็ว วิถีชีวิตมีการปรับเปลี่ยนไปใช้เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ในทุกช่วงวัยเป็นไปอย่างง่าย การสื่อสารที่มีการติดต่อกันได้อย่างรวดเร็วสะดวกสบาย การเข้าถึงข้อมูลที่มีความหลากหลาย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นการแสดงตัวตนผ่านช่องทางออนไลน์ ผ่านทรัพยากรบนเครือข่ายที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวัน กระแสความเปลี่ยนแปลงภายใต้โลกาภิวัตน์ที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทอย่างมาก ทำให้องค์กรต้องมีการปรับเปลี่ยนจัดการอย่างเป็นระบบ จากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ การบริหารการเปลี่ยนแปลงจึงกลายมาเป็นทักษะของสถานศึกษาในการจัดการศึกษาที่เรียกว่ายุคดิจิทัล ผู้บริหารจำเป็นต้องมีส่วนผลักดันให้เกิดการพัฒนาวัฒนธรรมทั้งด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมการบริหาร ซึ่งก็คือสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสมกับสถานศึกษาได้อย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพกับงาน จึงต้องอาศัยทั้งความรู้ความเข้าใจ

เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้การบริหารสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา

องค์กรจำเป็นต้องมีผู้นำที่มีศักยภาพสูง มีคุณลักษณะที่เหมาะสมสามารถขับเคลื่อนองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ค้ำพาองค์กรสู่ทุกองค์กรมีประสิทธิภาพก็จะทำให้สังคมให้สามารถก้าวทันและเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ขับเคลื่อนไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การสร้างผู้นำที่ความสามารถและมีพลังที่จะขับเคลื่อนองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์จึงจำเป็นอย่างยิ่ง โดยใช้ความเป็นผู้นำที่มีอยู่เพื่อส่งผลให้สามารถกำหนดทิศทางให้บุคคลที่ติดตามมุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน ผู้นำจึงมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการนำองค์กรหรือบุคคลไปสู่ความสำเร็จ มีความสามารถในการใช้อิทธิพลของตนเองหรือของตำแหน่งที่จะทำให้บุคคลอื่นตาม เพื่อบรรลุเป้าหมายและได้มาซึ่งสิ่งที่ปรารถนาาร่วมกัน Junwong (2016) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จึงจำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เนื่องจากมีบทบาทในการวางแผนและการดำเนินงานในทุกขั้นตอน ขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เกิดประโยชน์ สูงสุดอย่างคุ้มค่าที่แท้จริง ขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่สัมพันธ์กับการทำงาน

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลในการยกระดับการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ปรับการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา พร้อมวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของการศึกษา โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ใน ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมของสถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล วางแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้เป็นที่รู้จักผ่านโซเชียลมีเดีย สามารถกระตุ้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาและสามารถร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรม ทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สามารถ นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาที่ส่งเสริมสมรรถนะครูและทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเกิด การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ตลอดชีวิต ความจำเป็นอย่างยิ่งนี้ผู้บริหารจึงต้องพัฒนาตนเอง รู้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนองค์กรไปสู่องค์กรทันสมัยได้ Paengthai (2016) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญ ที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย และการที่จะนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ รวมถึงสมรรถนะดิจิทัล จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีที่สอดคล้อง เหมาะสมกับสมรรถนะดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งต่างประเทศและในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ ดิจิทัลของครูและบุคลากรทางการศึกษา Muangkham (2019) แต่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรงมีน้อยมาก ซึ่งสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญและ จำเป็นต้องศึกษาวิจัย เพื่อให้มีสมรรถนะที่เพียงพอในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและอุปกรณ์ดิจิทัล (Digital device) นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่าย การทำงานร่วมกัน การเรียนรู้

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ตลอดจนสร้างการมีส่วนร่วมในสังคม เพื่อปรับปรุงพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบงานในองค์กร ให้มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ เพิ่มความปลอดภัยและสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการยกระดับงานให้มีคุณค่าสูงขึ้นต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยทำการเปรียบเทียบสมรรถนะดิจิทัลจำแนกตามสถานภาพเพื่อสะท้อนช่องว่างความคาดหวังระหว่างผู้บริหารและครู และเปรียบเทียบตามขนาดสถานศึกษา เพื่อผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ด้านการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารในด้านดิจิทัลของตนเอง ตลอดจนการประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล การวางแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เป็นข้อมูลสำคัญในการออกแบบแนวทางการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับบริบทอย่างแท้จริง เชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 142 คน และครู จำนวน 1,933 คน ที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างหาโรยามาเน่ (Yamane, 1973: p.p. 727-728 as cited in Srisai, 2008) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 331 คน จำแนกได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ขนาดโรงเรียน	ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง(คน)	
	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู	ผู้บริหารสถานศึกษา	ครู
ขนาดเล็ก	78	430	67	47
ขนาดกลาง	49	766	46	83
ขนาดใหญ่	11	420	6	46
ขนาดใหญ่พิเศษ	4	317	2	34
รวม	142	1,933	121	210

ที่มา: (Office of the Primary Educational Service Area, Chiang Rai Area 3, 2024)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ มีทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 4 ด้าน มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 22 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อดำเนินการหาค่าเฉลี่ยของ ความเหมาะสม ซึ่งประมาณค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ประมาณค่าความคิดเห็นตามแนวคิดของ Srisa-ard (2017: p. 103) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะผู้บริหารในยุคดิจิทัลมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะผู้บริหารในยุคดิจิทัลมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะผู้บริหารในยุคดิจิทัลปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะผู้บริหารในยุคดิจิทัลน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะผู้บริหารในยุคดิจิทัลน้อยที่สุด

1.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนในการสร้างตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยและใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จากการสังเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จากแนวคิดของนักการศึกษา จำนวน 3 ตอน

3. เสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อขอคำแนะนำแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมด้านรูปแบบ และความถูกต้องของภาษา มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของข้อคำถาม โดยได้ค่า IOC ในทุกข้อเท่ากับ 1.00 จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมด้านรูปแบบ และความถูกต้องของภาษา

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษากับครูผู้สอนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 จำนวน 30 คนแล้วหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) โดยใช้วิธีการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ที่เหลือทั้งหมด (Corrected Item-Total Correlation) อ้างอิงใน Thongbu (2007: p.p. 105-106) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

6. นำแบบเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ขอความร่วมมือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อจัดทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา เสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 เพื่อชี้แจงจุดประสงค์ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อขอความอนุเคราะห์และส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

3. ส่งมอบแบบสอบถาม จำนวน 353 ฉบับ เพื่อเก็บข้อมูล ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยการนัดหมายกำหนดการเก็บรวบรวมใช้ระยะเวลา 15-20 วัน

4. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามคืน ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ บันทึกผลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

5. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage)

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

2. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ในภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ดังนี้ (Srisa-ard, 2017: p. 121) เกณฑ์ในการแปลความหมายสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารมีสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ผู้บริหารมีสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารมีสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารมีสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งการวิเคราะห์เปรียบเทียบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ Scheffe (1970) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

การวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้แก่ ด้านการรับรู้และเข้าใจดิจิทัล ด้านความปลอดภัยและจรรยาบรรณการใช้ดิจิทัล ด้านการแก้ไขปัญหา และการประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับองค์กรโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและข้าราชการครู

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	(n = 331)		ระดับความคิดเห็น	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการรับรู้และเข้าใจดิจิทัล	4.80	0.38	มากที่สุด	1
2. ด้านความปลอดภัยและจรรยาบรรณการใช้ดิจิทัล	4.77	0.40	มากที่สุด	3
3. ด้านการแก้ไขปัญหา	4.79	0.37	มากที่สุด	2

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

4. การประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับองค์กร	4.76	0.40	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย	4.78	0.34	มากที่สุด	

จากตารางพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน ($\bar{X}$ = 4.78, S.D. = 0.34) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการรับรู้และเข้าใจดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.80, S.D. = 0.38) รองลงมา คือ ด้านการแก้ไขปัญหา ($\bar{X}$ = 4.79, S.D. = 0.37) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับองค์กร ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.40)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามสถานภาพ

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการรับรู้และเข้าใจดิจิทัล	4.70	0.46	4.85	0.31	3.12*	0.00
2. ด้านความปลอดภัยและจรรยาบรรณการใช้ดิจิทัล	4.67	0.52	4.83	0.31	3.03*	0.00
3. ด้านการแก้ไขปัญหา	4.70	0.46	4.83	0.29	2.92*	0.00
4. การประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับองค์กร	4.62	0.49	4.85	0.30	4.70*	0.00
รวม	4.68	0.42	4.84	0.26	3.82*	0.00

หมายเหตุ *มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 121 คน และข้าราชการครู จำนวน 210 คน จำแนกตามสถานภาพโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการรับรู้และเข้าใจดิจิทัล ด้านความปลอดภัยและจรรยาบรรณการใช้ดิจิทัล ด้านการแก้ไขปัญหา และการประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

การเปรียบเทียบระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยการทดสอบรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล		df	SS	MS	F	P-value
1. ด้านการรับรู้และเข้าใจดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	3	3.39	1.13	8.39*	0.00
	ภายในกลุ่ม	327	44.09	1.35		
	รวม	330	47.48			
2. ด้านความปลอดภัยและจรรยาบรรณการใช้ดิจิทัล	ระหว่างกลุ่ม	3	3.49	1.16	7.77*	0.00
	ภายในกลุ่ม	327	50.39	0.15		
	รวม	330	53.89			
3. ด้านการแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.80	0.93	7.25*	0.00
	ภายในกลุ่ม	327	31.99	0.09		
	รวม	330	36.34			
4. การประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับองค์กร	ระหว่างกลุ่ม	3	3.22	1.07	7.25*	0.00
	ภายในกลุ่ม	327	48.47	0.14		
	รวม	330	51.70			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.146	1.04	9.85*	0.00
	ภายในกลุ่ม	327	34.79	0.10		
	รวม	330	37.94			

หมายเหตุ* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางผลการเปรียบเทียบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ที่แตกต่างกัน โดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's)

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม

ขนาดสถานศึกษา	$\bar{x}$	ระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล			
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
		4.70	4.84	4.80	4.54
ขนาดเล็ก	4.70	-	-	-	-
ขนาดกลาง	4.84	0.14*	-	-	-
ขนาดใหญ่	4.80	0.10	-0.04	-	-
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.54	-0.16	-0.30*	-0.26*	-

หมายเหตุ *มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางพบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง ขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดใหญ่กับขนาดใหญ่พิเศษ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

องค์ความรู้ใหม่

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า เป้าหมายหลักสำคัญคือการประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีสมรรถนะดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารมีความโดดเด่นมากในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการรับรู้และเข้าใจดิจิทัล โดยเฉพาะในด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการพื้นฐานและการใช้โปรแกรมสำนักงาน ทั้งนี้ ด้านการประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อการยกระดับองค์กร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารมีความเชี่ยวชาญด้านการใช้เครื่องในการทำงานลักษณะส่วนตัวมากกว่าการขับเคลื่อนเชิงระบบและการเปลี่ยนแปลงเชิงองค์กร และปัจจัยด้านบริบทที่ประกอบด้วย สถานภาพและขนาดโรงเรียนมีผลอย่างมากต่อสมรรถนะ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษซึ่งจะมีระดับสมรรถนะที่ชัดเจนกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ทั้งนี้เนื่องจากความพร้อมด้านทรัพยากรและการบริหารจัดการที่มีความซับซ้อนกว่า ในขณะที่ความคิดเห็นของครูสะท้อนความคาดหวังต่อผู้นำดิจิทัลซึ่งสูงกว่าผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญจากข้อค้นพบนี้สะท้อนว่า ครูมีความพร้อมสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงหากมีทิศทางที่ชัดเจน

เพื่อให้สมรรถนะดิจิทัลเกิดประสิทธิภาพสูงสุดจึงต้องมุ่งเน้นที่การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม โดยใช้พลังของกลุ่มครูที่มีความคาดหวังและความพร้อมสูงเป็นกลไกสำคัญ ดังนี้ 1) พัฒนาสมรรถนะผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ด้วยการมุ่งเน้นที่การสร้างการมองภาพรวมระดับกว้างมากกว่า

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

การใช้เครื่องมือในการทำงาน ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัลของสถานศึกษาพร้อมขับเคลื่อนเทคโนโลยีให้เกิดผลลัพธ์เชิงนโยบายและคุณภาพผู้เรียน เพื่อเป็นการลดช่องว่างของสถานศึกษา 2) เสริมสร้างการประยุกต์ใช้ดิจิทัลในระดับองค์กร กำหนดเป็นการสนับสนุนเทคโนโลยีมาใช้ในการองค์กรอย่างเป็นระบบ เช่นการพัฒนากระบวนการดิจิทัล การออกแบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ เพื่อลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน 3) พัฒนาผู้บริหารผ่านการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและเครือข่ายวิชาชีพ ส่งเสริมผู้บริหารพัฒนาการเรียนรู้เชิงปฏิบัติและการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายวิชาชีพ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง 4) ส่งเสริมพลังครูเป็นกลไกสนับสนุนการบริหารดิจิทัล จากข้อค้นพบในการวิจัย ควรกำหนดส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในการออกแบบและขับเคลื่อนนวัตกรรมดิจิทัลในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนพัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกันและเพิ่มพลังการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง และ 5) การติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง กำหนดระบบติดตามและประเมินผลสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ผลการประเมินเป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาเชิงนโยบายและปรับรูปแบบการพัฒนาผู้บริหารให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง จากข้อค้นพบดังกล่าว สามารถสรุปเป็นแผนภาพดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 สรุปองค์ความรู้จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงหรือไม่และจะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนไปอย่างไรเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล จึงควรเป็นการ

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

จัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ แล้วต่อยอดองค์ความรู้ด้วยความคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Waenngern (2023) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yanana (2023) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการรับรู้และเข้าใจดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานองค์กรและนอกองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาใช้โปรแกรมพื้นฐานคอมพิวเตอร์ในการทำงาน คุ่มค่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้แอปพลิเคชันในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Panpila (2019) ได้ทำการศึกษาความสามารถด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ความสามารถด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tai-trakul (2023) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะดิจิทัลของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี พบว่า ระดับสมรรถนะดิจิทัลของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

1.2 ด้านความปลอดภัยและจรรยาบรรณการใช้ดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้เข้าร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับงานเทคโนโลยีในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อผู้อื่นบนโลกดิจิทัลได้อย่างถูกต้อง และผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Chaleekarn, 2024) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค DIGITAL DISRUPTION สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น พบว่า ด้านจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือดิจิทัล อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kulsaprasert (2022) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า องค์ประกอบที่ 6 ด้านจรรยาบรรณและความปลอดภัยในการใช้ดิจิทัล มีค่าไอเกน (Eigenvalues) มีค่าเท่ากับ 2.19

1.3 ด้านการแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางเทคนิค วิธีค้นหาข้อมูลออนไลน์ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการทำงานของโปรแกรมผ่านการตั้งค่าได้ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนและพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้ผู้ร่วมงานมีการแก้ปัญหา

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Choeyklin (2023) ได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล องค์ประกอบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล พบว่า องค์ประกอบด้านการแก้ปัญหา มีการแก้ปัญหาโดยใช้นโยบายระบบและแนวทางปฏิบัติแบบใหม่ ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 ด้านการประยุกต์ใช้ดิจิทัลเพื่อยกระดับองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบ กระบวนการดำเนินงาน และการบริการให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมความสามารถในการคัดสรร เลือกหรือนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในองค์กร และผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารองค์กรอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Panpila (2019) ได้ทำการศึกษาความสามารถด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ พบว่า ความสามารถด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Namwong (2023) ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ ทักษะดิจิทัลในการบริหารจัดการองค์กรทั้งระบบ อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารประเมินตนเองในเชิงนโยบายและภาพลักษณ์การนำ ในขณะที่ครูมองเห็นการปฏิบัติงานจริงในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนในเชิงเทคนิค ทั้งนี้ครูคาดหวังผู้บริหารให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือเทคโนโลยี ในขณะที่ผู้บริหารอาจเน้นไปที่ผู้บริหารจัดการ ดังนั้นทำให้ระดับสมรรถนะแตกต่างกัน สอดคล้องกับ Namwong (2023) ได้ทำการศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในปีการศึกษา 2565 จำนวน 264 คน พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ทักษะดิจิทัลในการบริหารจัดการองค์กรทั้งระบบ อยู่ในระดับมากที่สุดและงานวิจัยของนิติ (Yanana, 2023) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่ ทำการศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 17 คน และครู จำนวน 143 คน รวม 160 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 คน พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2569)

ผลการเปรียบเทียบระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าความพร้อมของสถานศึกษาในแต่ละขนาดมีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ ระบบอินเทอร์เน็ตและบุคลากรสายสนับสนุนของโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ในขณะที่วัฒนธรรมองค์กรและการสื่อสารโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารมักต้องทำงานใกล้ชิดกับครู อีกทั้งการที่ครูคาดหวังต่อผู้นำดิจิทัลสูงกว่าการประเมินตนเองของผู้บริหาร เพราะว่าครูส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ต้องปฏิบัติงานกับเทคโนโลยีโดยตรง เพื่อการจัดการเรียนรู้ จึงคาดหวังให้ผู้บริหารเป็นผู้อำนวยความสะดวก นอกจากนี้ในด้านบริบทขนาดสถานศึกษาจากผลการวิจัยพบความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความหนาแน่นของบุคลากรและทรัพยากรที่ซับซ้อนกว่า สภาพแวดล้อมเต็มไปด้วยการบริหารจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารต้องพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลเชิงระบบมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางที่เน้นการทำงานเชิงพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sapiman and Shaowaphayon, 2024) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษาพลิกผัน (Disruptive Education) ตามการรับรู้ของครูมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการศึกษาพลิกผัน ตามการรับรู้ของครูมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดชลบุรี พบว่า ครูที่ปฏิบัติการสอนในขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Namwong (2023) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป

สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ ได้แก่ ด้านการรับรู้และเข้าใจดิจิทัล ด้านการแก้ไขปัญหา และด้านความปลอดภัยและจรรยาบรรณการใช้ดิจิทัล ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านพบว่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ ควรจัดทำแนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารประเมินตนเองในเชิงนโยบายและภาพลักษณ์การนำในขณะที่ยังมองไม่เห็น การปฏิบัติงานจริงในการปฏิบัติงาน การสนับสนุนในเชิงเทคนิค ทั้งนี้ครูคาดหวังผู้บริหารให้เป็นผู้อำนวยความสะดวกด้านเครื่องมือเทคโนโลยี ในขณะที่ผู้บริหารอาจเน้นไปที่ผู้บริหารจัดการ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ ควรจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความสามารถด้านผู้นำดิจิทัล จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เป็นตัวขับเคลื่อนให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทักษะด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย

2.2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถด้านดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

References

- Chaleekarn, P. (2024). Digital competency components of school administrators in the era of Digital Disruption under the Office of Khon Kaen Secondary Educational Service Area. *Sethawit Review*, 4(2), 495-510.
- Choeyklin, P. (2023). *Leadership of school administrators in the digital era and components of leadership of school administrators in the digital era*. [Doctoral dissertation, Silpakorn University]. Bangkok.
- Junwong, Y. (2016). *Development of guidelines for enhancing creative leadership of teachers under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 2*. [Master's thesis, Mahasarakham University]. Mahasarakham.
- Kulsaprasert, S. (2022). *An analysis of digital competency components of school administrators in secondary schools in Phitsanulok Province*. [Independent Study, Naresuan University]. Phitsanulok.

- Muangkham, S. (2019). *An analysis of digital competency components of teachers and educational personnel in Saraburi Province*. [Master's thesis, Rajamangala University of Technology Thanyaburi]. Pathum Thani.
- Namwong, K. (2023). *Skills of school administrators in the digital era affecting the effectiveness of school administration in educational opportunity expansion schools under the Office of Bueng Kan Primary Educational Service Area*. [Master's thesis, Sakon Nakhon Rajabhat University]. Sakon Nakhon.
- Office of the Primary Educational Service Area, Chiang Rai Area 3. (2024). *Office of the Primary Educational Service Area, Chiang Rai Area 3 Action Plan for Fiscal Year 2024*. Chiang Rai: Office of the Primary Educational Service Area, Chiang Rai Area 3.
- Paengthai, S. (2016). The role of school administrators in the 21st century. *Journal of Asian Graduate College*, 6(1), 7-11.
- Panpila, S. (2019). *Digital competence of school administrators under the Office of Bueng Kan Primary Educational Service Area*. [Independent Study, Sukhothai Thammathirat Open University]. Nonthaburi.
- Sapiman, P., & Shaowaphayon, S. (2024). School administrators' competencies in disruptive education era according to the perception of secondary school teachers under the Office of the Basic Education Commission in Chonburi Province. *Journal of Humanities and Social Sciences Surin Rajabhat University*, 26(1), 131-148.
- Scheffe, H. (1970). Practical solutions of the Behrens-Fisher problem. *Journal of the American Statistical Association*, 65, 1501 – 1508.
- Srisa-ard, B. (2017). *Preliminary Research*. Bangkok: Suwiriyan.
- Srisai, S. (2008). *Applied Statistics for Social Science Research*. Bangkok: Faculty of Education, Chulalongkorn University.
- Tai-trakul, P. (2023). *Transformational leadership of administrators affecting digital competencies of teachers in schools under the Office of Pathum Thani Secondary Educational Service Area*. [Master's thesis, Srinakharinwirot University]. Bangkok.
- Thongbu, S. (2007). *Educational Research*. Mahasarakham: Faculty of Education, Mahasarakham Rajabhat University.
- Waengern, C. (2023). Competencies of school administrators in the digital era affecting academic administration under the Office of Sa Kaeo Primary Educational Service Area 1. *Mahachula Nakornthas Review*, 10(12), 163-172.

Yanana, N. (2023). Competencies of school administrators in the digital era under the Office of Special Education Management, Chiang Mai Province. *Panya Journal*, 30(2), 33-41.